

Zelfsturing in Peel en Maas:

Kessel in ontwikkeling
Project: Hulp bij Huishouden

WERKBEZOEK RIGHT TO CHALLENGE/VNG AAN PEEL EN MAAS

8 april 2019
Kasteel de Keerberg
Ger de Vlieger

Vooraf...

- **Voorzitter van Dorpsoverleg Kessel (DOK)**
- **Missie: OVU**
 - Ontmoeten
 - Verbinden
 - Uitnodigen
- **Visie:**
 - Zet de gemeenschap in zijn kracht (“Ingrid en Henk uit de Mariastraat van de bank”)
 - Van consument naar producent (iedereen moet bijdragen...)
- **Doel:**
 - Leefbaar en toekomstbestendig Kessel

Agenda

- **Peel en Maas**
 - Kessel
- **Zelfsturing in de praktijk: Kessel**
 - Herbouw Kasteel de Keverberg
 - Dorpsontwikkelingsplan Kessel 2025, Pijlers en projecten
- **Onze ervaringen/ succesfactoren**
- **Pilot Hulp bij Huishouding**
- **Vragen**

Zelfsturing in de praktijk: de Kessel casus

- **Peel en Maas**
 - **43.000 inwoners in 11 kernen**
- **Kessel**
 - **Eén van de elf kernen in de Gemeente Peel en Maas**
 - **3400 inwoners**
 - **Hoge mate van sociale betrokkenheid**
 - **Eerste Dorpsontwikkelingsplan in 2015: DOP Kessel 2025**
 - **Van ad-hoc projecten naar meer gestructureerde aanpak**
 - **Samenleving in de lead**

Dorpsoverleg Kessel(DOK)

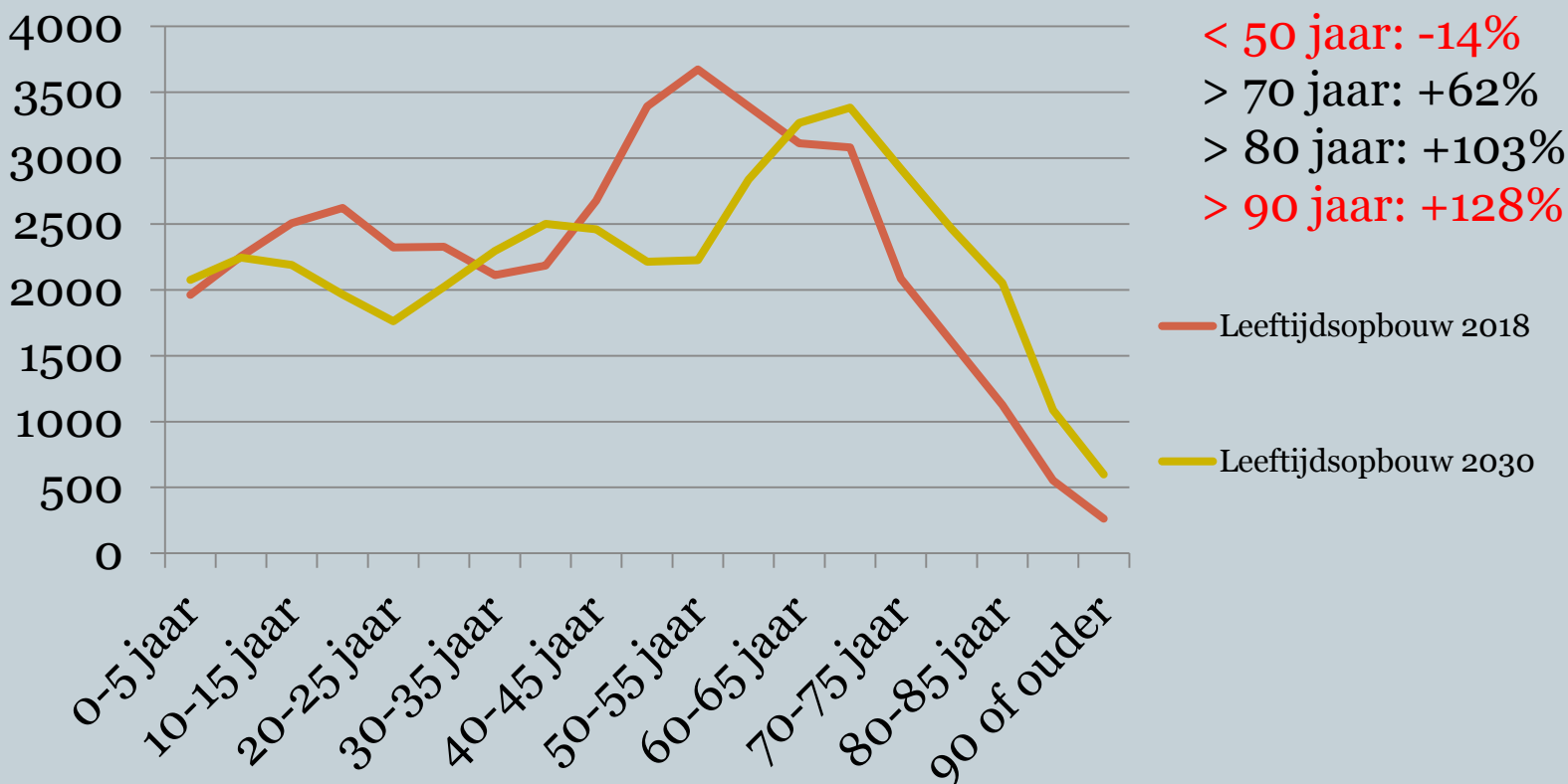
- **DOK:**
 - Géén resultaatverantwoordelijkheid, maar proces facilitator
 - Zorg voor breed draagvlak: Initiatiefgroep, Klankbordgroep, Werkgroepen, Projecten,...
 - Dorpsontwikkelingsplan Kessel 2025: Leefbaarheid en burgerschap
- **Droombeeld Kessel 2025** uitgewerkt in zes thema's, ondersteuning gevend aan drie pijlers:
 - Fysieke pijler
 - **Sociale pijler**
 - Economische pijler

Toekomst Kessel?

Dorpsontwikkelingsplan Kessel 2025 = “Kapstok”!

Anticipeer op de demografische ontwikkeling in Peel en Maas!

DOP Kessel 2025

Dorpsoverleg Kessel (DOP Kessel 2025)

Werkgroep
Communicatie & PR

Professionele
Dorpsondersteuner

Thema
Accommodaties
en voorzieningen

Thema
Ondernemerschap,
bedrijvigheid,
recreatie en
toerisme

Thema
Welzijn en zorg

Thema
Verenigingen,
stichtingen en
vrijwilligers

Thema
Infrastructuur,
openbaar gebied
en natuur

Thema
Wonen en
woonomgeving

Projecten
Economische Pijler

Projecten
Sociale Pijler

Projecten
Fysieke Pijler

DOP Kessel 2025: stel prioriteiten!

Pijler	Project	Idee	Voorbereiding	Uitvoering	Evaluatie/Borging	2016	2017	2018	2019
S	Maatjesproject "WijSamen"				X	X			
E	Branding Kessel/ Verbeteren "Merk Kessel"				X		X		
E	Oprichten Promotiefonds		X					X	
S	Vitaler en mensvriendelijk Kessel-Kessel Eik / Os Thoes				X		X		
E	B(I)oeiend Kessel				X	X			
E	Eigen lokaal informatiesysteem/Buurtplein	X							X
S	Samenwerking verenigingen/stichtingen stimuleren			X				X	
S	Investeren in kwaliteit vrijwilligers en opzetten van een vrijwilligerspool	X							X
S	Aandacht voor jeugd en jongeren			X				X	
F	Onderzoek naar woningvraag en -aanbod			X				X	
E	Integraal Accommodatieplan Kessel-Kessel Eik/ Focus op MFA Kessel			X				X	
S	Pilot Hulp in de Huishouding				X	X			
E	Uitbreiding fiets- en wandelroutes	X							X
E	Toeristische hotspots in buitengebied	X							X
E	Behoud voorzieningen- en winkelaanbod/ onderzoek naar herbestemming leegstaande panden	X							X
E	Ondernemersklimaat stimuleren	X							X
F	Verkeerscirculatieplan/ Markt		X					X	
E	Versterking waterrecreatie / Maasboulevard			X				X	
S	Integratie Statushouders				X		X		

Voorwaarden tot succes Zelfsturing ?

- **Bottom-up**
 - De gemeenschap in de lead!
 - Borging van projecten is net zo belangrijk als het initiëren ervan
- **Gemeente is randvoorwaarde scheppend**
 - Financieel, met ambtelijke ondersteuning
- **Initiatieven: 4 type activiteiten; wie neemt de leiding?**
 - Niveau 1: Dorp is eigenaar
 - Niveau 2: Dorp is eigenaar, met ondersteuning Gemeente
 - Niveau 3: Gemeente is eigenaar, in interactie met omgeving
 - Niveau 4: Gemeente is eigenaar

Gebleken sleutels voor succes bij Zelfsturing!

- **Welke factoren moeten absoluut aanwezig zijn :**
 - Politiek moet respectvol omgaan met de eigenheid van het collectief
 - Gemeenschap moet erin geloven (bottom-up)
 - Juiste mensen moeten opstaan en zich onvoorwaardelijk committeren
 - Financiële middelen zijn een middel/ voorwaarde
- **Bij disbalans, géén succes!**

Leerpunten bij Zelfsturing ?

- **Mensen zijn ons kapitaal!**
 - Selecteer bewust je mensen in de werkgroepen
 - Doe hier geen enkele concessie aan
 - Benader ze één op één
 - Je hebt denkers en doeners nodig
 - Specialisten met een vakdiscipline toevoegen
 - Grenzeloze passie, maar weet ook wat niet haalbaar is
 - Zorg voor draagvlak, zeker bij het “out of the box” denken
 - Blijf communiceren, ook als het even minder goed gaat

Overkoepelende Stichting Welzijn Kessel-Kessel Eik (verbinden)

```
graph TD; A[Stichting Welzijn Kessel-Kessel Eik] --> B[Projecten]; A --> C[Verenigingen/Stichtingen];
```

Stichting Welzijn Kessel-Kessel Eik

Projecten

Dorpsontmoeting

Pilot Hulp in huishouding

Infoloket

Maatjesproject "WijSamen"

Seniorvriendelijke omgeving "Os Thoes"

Verenigingen/Stichtingen

Vrijwilligersvervoer

KBO Kessel-Kessel Eik

ZijAktief Kessel

Welfare

Zonnebloem

Voorbeeld project uit Sociale pijler

- **Pilot “Hulp bij Huishouden”**
 - Van maatwerkvoorziening binnen de WMO, uitgevoerd door de Gemeente, naar een algemene voorziening gedragen door de Gemeenschappen zelf
 - Géén beschikking meer van de Gemeente: Lichte toets op doelgroep onder regie van de Dorpsondersteuner
 - Dorpsondersteuner is de verbinder tussen het formele en informele netwerk
 - Creëert meerwaarde: kennis van armoede, eenzaamheid of mantelzorg
 - Huishoudelijke hulp wordt verleend via netwerk van hulpverleners: Werknemers van Zorgaanbieders of Zelfstandigen (ZZP-ers)
 - Hulpvragers betalen een inkomensafhankelijke eigen bijdrage
- **Ons doel: “Hulp bij Huishouden” wordt een Dorpsvoorziening! Uit WMO!**

Hulp bij Huishouden onder regie van burgercollectieven

- **Algemeen:**

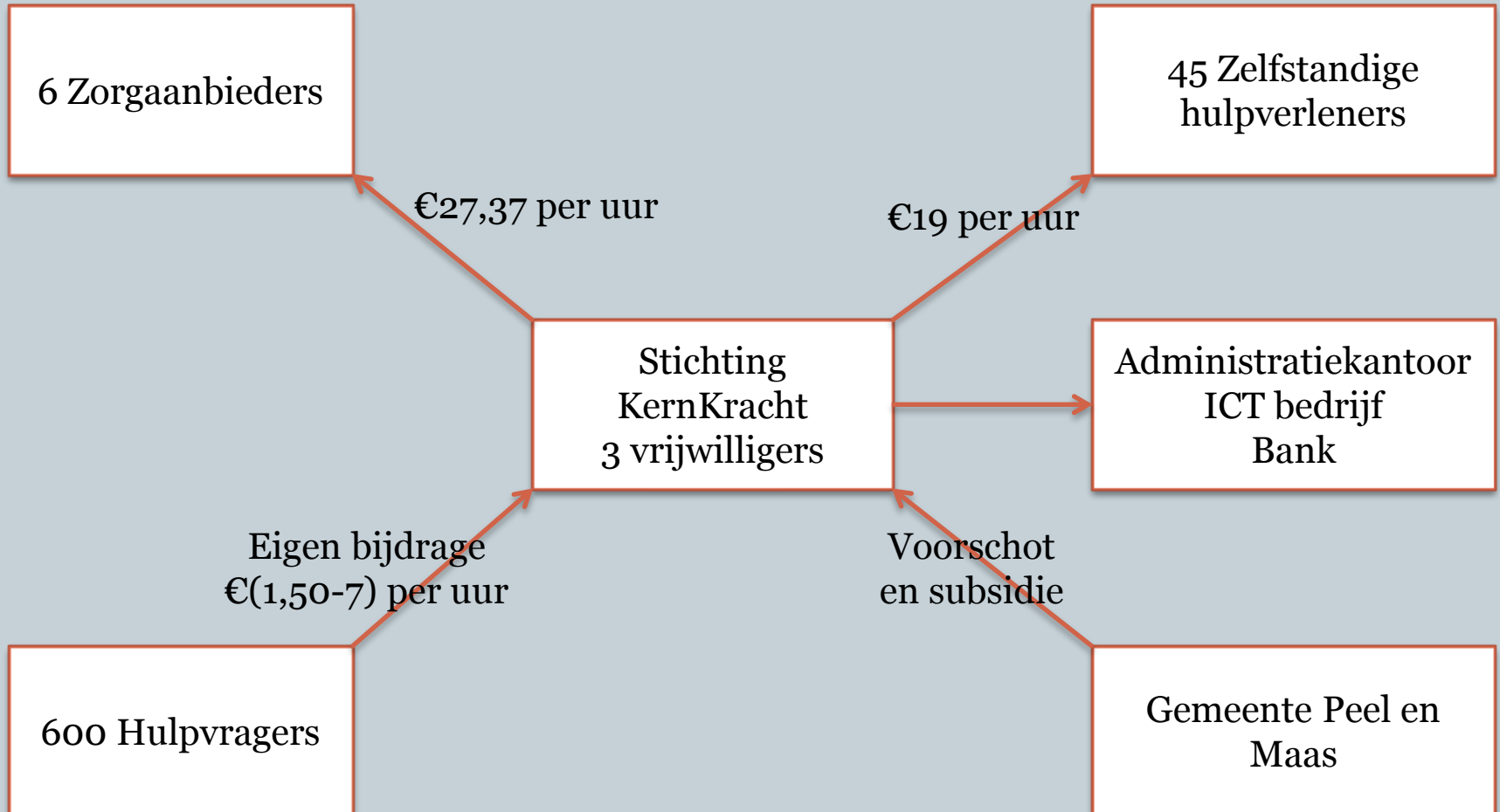
- Wij zorgen voor een schoon en leefbaar huis!
- Negen van de elf kernen geven nu invulling aan de pilot HbH
- De andere twee kernen volgen in 2020
- De pilot loopt tot eind 2021

- **Ondersteuning:**

- Zeven Dorpsondersteuners bepalen via een lichte toets voor hoeveel uur HbH een hulpvrager in aanmerking komt (maximum van 3 uur per week)
- Administratieve afhandeling door een lokaal administratiekantoor, aangestuurd door de Stichting (KernKracht Peel en Maas):
- Administratiekantoor verzorgt automatische incasso's bij alle hulpvragers en betaalt aan de hulpverlenende Zorgaanbieders en ZZP-ers
- De Stichting KernKracht ontvangt maandelijks voorschot en subsidie van de gemeente Peel en Maas

Stichting KernKracht Peel en Maas

Geldstromen

Besparingen! Wat gaan we er mee doen?

- Besparingen door:
 - Inzet van zelfstandige hulpverleners, i.p.v. Zorgaanbieders
 - Geen abonnementstarief, maar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage
 - Goedkoper lokaal administratie- en ICT kantoor
 - HbH gedurende 48 weken i.p.v. 52 weken
- Wat gaan we daarmee doen?
 - Solidariteitsfonds ter borging van kern specifieke projecten
 - Geeft meer betrokkenheid tussen de kernen onderling
 - Gemeenschappen doen “meer met hetzelfde”

Uitdagingen....

- Hulp bij Huishouden is een mix van niveau 2 (gemeenschap) en niveau 3 (Gemeente)! Leidt tot onduidelijkheid.
- Wat is nu de hoogte van de inverdiende middelen? Duidelijk zakelijke afspraken maken (2 jarige pilot).
- Mogen deze middelen alleen maar worden ingezet in het domein waar de besparingen plaatsvinden?
- Wie beheert deze inverdiende middelen? (Gemeente of het overkoepelend Dorpsoverleg)
- Geluid uit de Gemeenteraad: “Vertrouwen is goed, maar controle is beter”

Samenvatting/ onze ervaringen

- Neem zelf initiatief!
- Appelleer burgers aan hun verantwoordelijkheid om mee te doen (“van consument naar producent”)
- Zoek de goede personen voor de kartrekkersrollen.
- Zoek evenwicht tussen denkers en doeners
- Blijf met elkaar, verenigingen, stichtingen en initiatiefgroepen, in gesprek
- Betrek gemeenschap in elke fase van het project
- Stel prioriteiten, maak tussenstappen en vier die kleine successen
- Droom niet over luchtkastelen, maar realiseer ze!

Herbouw Kasteel de Keverberg: resultaat van een burgerinitiatief 2008-2015

Vragen?

Vragen